

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 22.6.2006
KOM(2006) 322 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU,
VÝBORU REGIONŮ A EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANCE**

Třetí zpráva o praktických přípravách na budoucí rozšíření eurozóny

[SEK(2006) 785]

OBSAH

1.	ÚVOD	3
2.	STAV PŘÍPRAV NA VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI.....	3
2.1.	Přípravy ve Slovinsku	3
2.1.1.	Obecný rámec.....	3
2.1.2.	Finanční a podnikový sektor	4
2.1.3.	Veřejná správa.....	4
2.1.4.	Spotřebitelé a široká veřejnost	5
2.1.5.	Závěr	6
2.2.	Přípravy v ostatních členských státech	6
2.2.1.	Cílová data jednotlivých států pro přijetí eura	6
2.2.2.	Celkový rámec pro praktické přípravy.....	8
2.2.3.	Přípravy týkající se finančního sektoru nebo výměny oběživa.....	8
2.2.4.	Přípravy, které se všeobecně týkají podniků.....	9
2.2.5.	Nutnost dohody mezi maloobchodníky a spotřebiteli o stabilních cenách.....	10
2.2.6.	Veřejná správa.....	10
2.2.7.	Komunikační činnosti	11
2.2.8.	Závěr	12
3.	STAV VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ V NOVĚ PŘISTOUPIVŠÍCH ČLENSKÝCH STÁTECH.....	12
	ANNEX 1 - Preparations at Community level.....	13
	ANNEX 2 – List of relevant changeover characteristics	16
	ANNEX 3 – Table: State of practical preparations (June 2006).....	18
	ANNEX 4 - Euro coins designs of the future national sides of Slovakia	28
	ANNEX 5 - State of public opinion in the recently acceded Member States	29

Třetí zpráva o praktických přípravách na budoucí rozšíření eurozóny

1. ÚVOD

Eurozónu v současnosti tvoří dvanáct členských států EU. Vstup členského státu do eurozóny závisí na tom, zda tento členský stát splnil „maastrichtská“ konvergenční kritéria uvedená ve Smlouvě o ES. Míru, do jaké se různým zemím podařilo splnit formální požadavky umožňující jim přijmout euro, hodnotí Komise a Evropská centrální banka ve svých pravidelných konvergenčních zprávách.¹ Zatímco Dánsko a Spojené království mají zvláštní postavení na základě tzv. „neúčastnické doložky“, zbývajících jedenáct zemí je „členskými státy, na které se vztahuje výjimka“², a euro přijmou, jakmile budou splněny nezbytné podmínky.

Zavedení eura kromě splnění kritérií pro zavedení vyžaduje i pečlivé plánování a rozsáhlé praktické přípravy, na nichž se musí podílet veřejný i soukromý sektor i široká veřejnost. Komise se zavázala, že bude o postupu těchto příprav pravidelně předkládat zprávy, a to alespoň jednou ročně nebo vždy, když to bude vyžadovat konkrétní situace. Zprávy o praktických přípravách nesouvisí s konvergenčními zprávami. První a druhá zpráva o praktických přípravách na budoucí rozšíření eurozóny³ byly přijaty v listopadu 2004, respektive v listopadu 2005.

Vzhledem k možnému rozšíření eurozóny o Slovinsko k 1. lednu 2007 se tato zpráva vydává dříve a věnuje zvláštní pozornost pokračujícím přípravám v tomto členském státu. Obecněji vyjádřeno je zpráva zaměřena na stav probíhajících praktických příprav na vnitrostátní úrovni. Přípravy na úrovni Společenství jsou shrnuty v příloze 1.

2. STAV PŘÍPRAV NA VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI^{4 5}

2.1. Přípravy ve Slovinsku

2.1.1. Obecný rámec

Slovinsko plánuje zavedení eura k 1. lednu 2007.

Celkový plán Slovinska pro zavedení eura schválila slovinská centrální banka a slovinská vláda v lednu 2005 a tento plán byl aktualizován dne 2. února 2006. Obsahuje scénář tzv. „velkého třesku“, podle něhož se období dvojího oběživa prodlužuje na 14 dní místo původně zamýšlených 7 dní.

¹ Poslední konvergenční zprávy Komise byly přijaty dne 16. května 2006 na žádost Litvy (KOM(2006) 223) a Slovinska (KOM(2006) 224). Další pravidelnou konvergenční zprávu Komise vydá na podzim 2006. Konvergenční zpráva ECB byla přijata dne 15. května 2006 na žádost Litvy a Slovinska.

² Deseti zemím, které k Evropské unii přistoupily dne 1. května 2004, byl přiznán status členských států, na které se vztahuje výjimka ve smyslu článku 4 smlouvy o přistoupení. Švédsko se členským státem, na který se vztahuje výjimka, stalo v květnu 1998.

³ KOM(2004) 748 ze dne 10. listopadu 2004 a KOM(2005) 357 ze dne 4. listopadu 2005.

⁴ Založeno na informacích shromážděných do 9. června 2006.

⁵ Viz též příloha 2, která shrnuje některé relevantní charakteristiky výměny hotového oběživa, a příloha 3, která podává synoptický přehled stavu příprav v příslušných členských státech.

2.1.2. Finanční a podnikový sektor

Pokud jde o výměnu hotového oběživa, maloobchodníci začnou zákazníkům vracet peníze v eurech ode dne zavedení eura.⁶ Byly vymezeny podrobnosti zásad předzásobení,⁷ zejména skutečnost, že předzásobení euromincemi začne dne 1. září 2006 a eurobankovkami dne 11. prosince 2006. Zahájení druhotného předzásobení euromincemi a eurobankovkami pro podniky a maloobchodníky se plánuje od 1. respektive 11. prosince 2006. Tyto podniky a maloobchodníci obdrží tzv. startovací balíčky euromincí obsahující mince s vhodnou strukturou nominálních hodnot umožňující počáteční hotovostní transakce. Od 15. prosince 2006 poskytnou komerční banky veřejnosti 150 000 startovacích balíčků mincí. Tento poměrně malý počet startovacích balíčků by bylo vhodné zvýšit, aby byl před dnem zavedení eura zajištěn přísun euromincí většímu počtu domácností.

V druhé polovině roku 2006 bankovní sektor upraví software a bankomaty tak, aby výběry bankovek v místní měně (tolarech) mohly být prováděny pouze do 31. prosince 2006, přičemž od 1. ledna 2007 budou moci být vybírány pouze bankovky v hodnotě 10 a 20 EUR. Vzhledem k tomu, že podle současných odhadů bude od 1. ledna 2007 možné vybírat eurobankovky pouze z 60 až 70 % bankomatů, bude nutné vynaložit další úsilí k zajištění úplného a včasného přechodu. Mimoto je potřeba zajistit, aby banky v období před a po dni zavedení eura měly prodlouženou pracovní dobu. Navíc bude též nutno provést konkrétní opatření s cílem vyrovnat se s masivním zpětným přílivem národní měny v prvních dnech po zavedení eura.

S ohledem na komerční banky bude posledním pracovním dnem pro transakce v tolarech pátek 29. prosince 2006. Od 30. prosince 2006 do 2. ledna 2007 nebudou banky provádět transakce pro zákazníky, nýbrž se budou připravovat na úpravu svých systémů tak, aby byly připraveny na příjem hotovostních i bezhotovostních plateb v eurech od prvního pracovního dne roku 2007. Podle zákona o uvádění dvojitých cen v tolarech a eurech, který vstoupil v platnost dne 26. listopadu 2005, je uvádění dvojitých cen zboží a služeb povinné od 1. března 2006. Dokud nebude neodvolatelně stanoven směnný kurs, bude jako náhradní přepočítací koeficient použit střední kurs ERM. V zákoně je uvedena celá řada výjimek z povinnosti dvojitě uvádění cen, např. pro čerpací stanice, malé podniky a zemědělce prodávající produkty konečným spotřebitelům, u katalogů, pro prodej masa, ryb a chleba, knih a jiných publikací a pro prodejní automaty.

Pokud jde o přechod na euro na kapitálových trzích, aktualizace vnitrostátního plánu přechodu na euro upravuje převod základního kapitálu, změnu denominace cenných papírů a připravované změny zákona o obchodních společnostech.

2.1.3. Veřejná správa

Návrh zákona o zavedení eura byl dne 3. května 2006 zaslán k posouzení ECB. Tento zákon bude mimo jiné upravovat pravidla přechodu na euro, stanoví období dvojitě oběživa a lhůtu

⁶ V den zavedení eura budou v daném členském státě zavedeny bankovky a mince evropské měny. Podle scénáře „velkého třesku“ je datum zavedení hotového evropského oběživa shodné s datem zavedení eura jako měny.

⁷ Předzásobením (frontloading) se rozumí poskytnutí bankovek a mincí v eurech národními centrálními bankami úvěrovým institucím před dnem zavedení eura. Druhotným předzásobením (sub-frontloading) se rozumí distribuce předzásobených bankovek a mincí v eurech úvěrovými institucemi před dnem zavedení eura maloobchodníkům a jiným podnikům a případně i široké veřejnosti.

pro výměnu tolarů v bankovkách a mincích za euro, a rovněž bude upravovat převedení veřejného dluhu. V prosinci 2005 byla přijata novela zákona o dani ze mzdy a v dubnu 2006 byly přijaty novely zákona o národní bance Slovinska, zákona o platebních operacích, trestního zákona a zákona o obchodních společnostech. V dubnu 2006 byl parlamentu předložen návrh novely zákona o zajišťování úvěrů. Daňovou problematikou se bude zabývat zvláštní prováděcí předpis, který mimo jiné určí měnu, v níž budou daňoví poplatníci povinni předkládat daňová priznání po dni zavedení eura za období tomuto datu předcházející. Mělo by být zaručeno, že výše daní i jiných peněžitých částek (např. v systému sociálního zabezpečení), které budou přizpůsobeny odpovídajícím částkám v eurech, bude upravena ve prospěch občanů, čímž bude poskytnut vhodný příklad podnikům s ohledem na zachování cenové stability.

S cílem vyhnout se distribuci významných objemů národní měny bezprostředně před dnem zavedení eura bude datum výplaty starobních důchodů, která probíhá obvykle v hotovosti, posunuto z 29. prosince na 22. prosince 2006.

Pro národní stranu euromincí bylo vybráno osm výtvarných motivů. Jelikož Slovinsko nemá vlastní národní mincovnu, budou euromince vyráběny v zahraničí. Pro jejich výrobu byla vybrána finská národní mincovna. V únoru 2006 podepsal slovinský ministr financí Dohodu o společném záměru s členskými státy eurozóny a Evropskou komisí o zahájení výroby euromincí a o přípravných úkolech před zahájením výroby.

2.1.4. Spotřebitelé a široká veřejnost

S cílem zamezit zvyšování cen u příležitosti zavedení eura monitoruje slovinské sdružení na ochranu spotřebitele ve spolupráci se Statistickým úřadem Slovinské republiky vývoj maloobchodních cen konkrétních výrobků a služeb. Sdružení oznámilo, že ve sdělovacích prostředcích zveřejní jména maloobchodníků, kteří během přechodu na euro neúměrně zvýší ceny.

Mají-li být tato opatření plně účinná, musí být doprovázena dohodou mezi maloobchodníky a spotřebiteli, ve které se maloobchodníci zaváží k poctivému postupu při dvojnásobném uvádění cen a přislíbí, že zavedení eura nevyužijí k nadměrnému zvyšování cen. Tuto dohodu by případně mohla doprovázet kampaň „poctivý obchodník“, v jejímž rámci by maloobchodníci dodržující podmínky dohody obdrželi vývěsky nebo štítky dokládající, že uplatňují transparentní a poctivou tvorbu cen.

Dne 8. listopadu 2005 uzavřely Slovinsko a Evropská komise dohodu o partnerství týkající se informačních a komunikačních činností Slovinska ve vztahu k euru. V první etapě (od června 2005 do března 2006) byly zahájeny některé významné činnosti; například 15. února 2006 vznikly zvláštní vnitrostátní internetové stránky věnované přechodu na euro, široké veřejnosti je k dispozici bezplatná telefonní linka, byla připravena první informační publikace („Euro přichází“), která má být distribuována do všech domácností, a kampaň bude probíhat pod heslem „Euro – pro nás všechny“. V březnu 2006 byla ve spolupráci s Evropskou komisí uspořádána konference a seminář pro novináře. Dne 12. června 2006 byla v Lublani uvedena „výstava o zrodu euromincí“.

Slovinsko se společně s Nizozemskem podílí na twinningovém programu s cílem využít nizozemských zkušeností s komunikačními činnostmi ohledně přechodu na euro.

Podle zjištění průzkumu Eurobarometru z dubna 2006 se slovinská veřejnost řadí k těm, které jsou v nových členských státech v souvislosti se zavedením eura nejoptimističtější.

Tabulka 1

Podíl respondentů ...	ve Slovinsku	V nových členských státech (průměr)
... očekávajících pozitivní důsledky zavedení eura v jejich zemi	58 %	52 %
... kteří jsou osobně rádi, že euro nahradí nebo by mohlo nahradit národní měnu	64 %	48 %
... kteří mají dojem, že jsou o euru dobře informováni	80 %	37 %
... kteří se domnívají, že zavedením eura se zvýší inflace	65 %	46 %
... kteří se obávají, že během přechodu na euro bude docházet k bezdůvodnému zvyšování cen	70 %	74 %

2.1.5. Závěr

Praktické přípravy Slovinska na zavedení eura se zdají být v pokročilém stadiu a pokrývají většinu relevantních prvků přechodu na euro. Další kroky bude nutné podniknout v oblasti opatření zaměřených na posilování důvěry spotřebitele – zde bude nutné co nejdříve uzavřít dohodu mezi maloobchodníky a spotřebiteli o stabilních cenách. K zajištění rychlého a hladkého zásobení občanů eury v hotovosti ode dne zavedení eura by podíl bankomatů přenastavených na vydávání eurobankovek měl být vyšší, než je plánováno v současnosti, a měl by se blížit 100 %. Kromě toho by mohl být zvýšen počet startovacích balíčků pro širokou veřejnost. V období před a po dni zavedení eura by měla být prodloužena pracovní doba bank.

2.2. Přípravy v ostatních členských státech

2.2.1. Cílová data jednotlivých států pro přijetí eura

Podle původních plánů Estonska byl cílovým datem pro zavedení eura 1. leden 2007. V průběhu roku 2006 se však ukázalo, že Estonsko nedokáže včas splnit maastrichtská konvergenční kritéria. Estonská vláda proto dne 27. dubna 2006 rozhodla o posunutí cílového data na 1. leden 2008.

Také Litva hodlala přijmout euro 1. ledna 2007 a dne 16. března 2006 požádala o posouzení konvergence. Konvergenční zpráva Komise, která byla přijata dne 16. května 2006, však obsahovala závěr, že uvedená země v dané fázi nesplňuje podmínky nutné pro přijetí eura. Litva tedy nebude schopna zavést euro v den, který si vláda původně vytyčila za cíl.

Kypr, Lotyšsko a Malta usilovaly o přijetí eura k 1. lednu 2008. Cílové datum Lotyšska bylo stejné, ale lotyšské úřady přednedávnm oznámily, že budou muset cílové datum posunout. Slovensko hodlá euro přijmout dne 1. ledna 2009 a Česká republika a Maďarsko dne 1. ledna 2010. Maďarsko, Polsko a Švédsko žádné cílové datum neuvedly. Ve Švédsku se přípravy

prakticky zastavily od zamítavého výsledku referenda konaného 14. září 2003. Stávající situace v souvislosti s cílovými daty jednotlivých států je shrnuta v tabulce 2.

Tabulka 2

Cílové datum	Členské státy
1. ledna 2007	Slovinsko
1. ledna 2008	Estonsko, Kypr, Malta
1. ledna 2009	Slovensko
1. ledna 2010	Česká republika, Maďarsko
Bude (znovu) určeno	Lotyšsko, Litva, Polsko, Švédsko

Nejistota ohledně přesného data přijetí jednotné měny v jednotlivých členských státech vyplývá z rámce pravidel stanoveného Maastrichtskou smlouvou, který vyžaduje pozitivní posouzení celé řady konvergenčních kritérií před tím, než bude příslušným zemím umožněno euro přijmout, a je tedy nevyhnutelný. Vztahoval se také na země, které do eurozóny vstoupily v minulosti.

Důsledky odložení zavedení eura by neměly být příliš zveličovány. I navzdory existujícím nejistotám zůstává nastavení (a potenciálně přenastavení) věrohodného cílového data velice důležitým nástrojem realizace konvergenčního procesu. Poskytuje zřetelné pobídky všem dotčeným jednotlivcům i celým odvětvím a pomáhá nabrat hybnou sílu k včasnému dokončení praktických příprav. Rozšíření původního časového rámce by tedy mělo být využito ke zlepšení a dokončení probíhajících příprav.

Vzhledem k nízké úrovni veřejné podpory zaznamenané v nedávném výzkumu veřejného mínění se zdá vhodné investovat více času a prostředků do informačních a komunikačních činností týkajících se přechodu na euro. Během diskusí s členskými státy o jejich komunikační strategii Komise doporučila zohlednit možné posunutí cílového data vypracováním „plánu B“. V tomto rámci Estonsko schválilo svou aktualizovanou komunikační strategii dne 18. května 2006. Litva zahájila aktualizaci a revizi své komunikační strategie.

Některé země prozatím nestanovily žádné cílové datum pro přijetí eura, zejména protože se domnívají, že jim bude trvat několik dalších let, než dokáží splnit maastrichtská konvergenční kritéria. Avšak i v těchto zemích mají veřejné i soukromé hospodářské subjekty zřetelný zájem na tom, aby se začaly připravovat již nyní. Prvním z jejich kroků může být získání informací o způsobech zavedení eura a jeho dopadech na jejich činnost. Navíc nezbytná přípravná činnost směřující k zavedení eura vyžaduje včasné plánování. V neposlední řadě by provádění z hospodářského hlediska opodstatněných příprav přechodu na euro mělo začít co nejdříve. Například kdykoliv má být vyvinut nebo zaveden nový finanční nebo účetní systém, bylo by rozumné zajistit, aby všechny tyto systémy byly zcela eurokompatibilní a nevyžadovaly žádné další úpravy v pozdějších fázích. Podobně by rozsáhlé přepracování stávajících systémů mohlo představovat příležitost k okamžitému zajištění eurokompatibility při nízkých nákladech.

2.2.2. Celkový rámec pro praktické přípravy

Čtyři země (Estonsko, Litva, Slovinsko a Slovensko) přijaly vnitrostátní plán přechodu na euro již v roce 2005. Estonsko a Slovinsko svůj plán aktualizovaly počátkem roku 2006. V únoru 2006 schválila svůj vnitrostátní plán přechodu na euro lotyšská vláda. Kypr a Malta, které za své cílové datum stanovily 1. leden 2008, rozhodně musí postup příprav urychlit. Na Kypru návrh vnitrostátního plánu přechodu na euro schválil národní poradní výbor, avšak doposud jej nepřijala Rada ministrů. Přijetí tohoto plánu je naléhavě nutné pro konkrétní a včasnou orientaci veřejných i soukromých hospodářských subjektů. Na Maltě byl první komplexní plán přípravy přechodu na euro přijat vládou teprve 12. června 2006, a musí proto být rychle proveden.

Praktické přípravy v České republice jsou stále v počáteční fázi. Vláda dne 23. listopadu 2005 přijala dokument Institucionální zajištění zavedení eura v České republice. Tento dokument popisuje institucionální rámec přechodu na euro a je pojímán jako základ pro vypracování vnitrostátního plánu přechodu na euro. V praktické přípravě v Maďarsku a Polsku nedošlo k žádnému novému vývoji.

Pokud jde o ustavení výboru pro přechod na euro, odpovědného za přípravu a koordinaci vnitrostátního přechodu na euro, v sedmi členských státech byl koordinační orgán zřízen již před přijetím předchozí zprávy v loňském roce. Dne 23. listopadu 2005 byl národním koordinátorem zavedení eura v ČR jmenován ministr financí České republiky a 20. února 2006 byla ustavena Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR.

2.2.3. Přípravy týkající se finančního sektoru nebo výměny oběživa

Ze zkušeností vyplývá,⁸ že zajištění zásobení a předzásobení⁹ hraje klíčovou úlohu při významném urychlení výměny hotového oběživa a zkrácení období dvojího oběživa tím, že zaručuje okamžitou dostupnost eurobankovek a mincí od prvního dne. V této souvislosti je nutné zdůraznit, že je naprosto nutný okamžitý přechod všech bankomatů z národní měny na eura v den zavedení eura. Mimo to by v raných fázích výměny hotového oběživa měly být dodávány hlavně bankovky s nízkou nominální hodnotou (5 a 10 EUR). Tento postup je důležitý pro snížení objemů hotovosti, kterou potřebují maloobchodníci k vracení peněz zákazníkům.

Přestože je pravda, že hotovost v eurech je již nyní v členských státech připravujících se na přijetí společné měny běžně dostupná, podíl podniků a občanů, kteří již vlastní významné částky v eurobankovkách a mincích, je pravděpodobně spíše nízký. Nutností pro úspěšnou výměnu hotového oběživa je proto i nadále systematická kampaň na podporu druhotného předzásobení, zaměřená na maloobchodníky a další příslušné subjekty. Zejména maloobchodníci by měli mít možnost vracet zákazníkům eura až ode dne zavedení eura, což by přispělo k okamžitému stažení starého hotového oběživa a poskytlo veřejnosti rozumné množství eurobankovek a mincí.

Zkušenosti z první vlny ukazují, že významných výhod lze docílit také druhotným předzásobením široké veřejnosti. Tím dojde ke zmírnění tlaku na maloobchodníky a banky

⁸ Předzásobení a druhotné předzásobení bylo součástí příprav na výměnu hotového oběživa, které proběhly v roce 2002 ve všech členských státech eurozóny, viz sdělení Komise Evropské radě, přehled zavedení eurobankovek a euromincí, 6.3.2002, KOM(2002) 124 v konečném znění.

⁹ Definice předzásobení a druhotného předzásobení viz sedmá poznámka pod čarou.

během prvních dnů výměny oběživa a ke zkrácení období dvojího oběživa. Široká veřejnost navíc předzásobení obyvatelstva vnímá značně pozitivně, neboť podněcuje její zvědavost a zájem o euromince s národní stranou dané země. Občané se obecně cítí se svou novou měnou více ztotožnění.

Ze stejného důvodu by se rovněž mohlo naplánovat předzásobení široké veřejnosti bankovkami s nízkou nominální hodnotou. V každém případě by však měli být spotřebitelé důrazně odrazováni od placení eury před dnem zavedení eura. Předzásobení široké veřejnosti krátce (např. 10 až 14 dnů) před dnem zavedení eura by též mělo omezit riziko předčasného oběhu předzásobeného hotového oběživa.

Je třeba uvést, že zajištění vhodného předzásobení a druhotného předzásobení předpokládá většina zemí. Doba trvání předzásobení se pohybuje v rozmezí tří měsíců (Litva, avšak pouze u mincí) až jednoho měsíce před dnem zavedení eura (např. Lotyšsko). Předzásobení obyvatelstva se však obvykle nepředpokládá (s výjimkou startovacích balíčků mincí, které budou distribuovány ve Slovinsku). V Estonsku však budou banky nabízet výměnu estonských korun za eurobankovky za přepočítací koeficient a bez poplatku alespoň jeden měsíc před dnem zavedení eura.

2.2.4. Přípravy, které se všeobecně týkají podniků

Dvojí uvádění cen a jiných peněžních částek, tedy současné uvádění částky v národní měně a v eurech, prokázalo svou užitečnost tím, že usnadňuje zavedení eura. Významně pomáhá spotřebitelům při psychologickém přechodu na euro a navíc jim umožňuje sledovat případné změny cen před a po zavedení eura. Označování částek v dvojí měně je užitečné nejen v obchodech (na cenovkách), ale také na výpisech z bankovních účtů, výplatních páskách, ve fakturách, katalogích atd.

Přestože dvojí uvádění cen bylo ve většině zemí první vlny dobrovolné (povinné ze zákona bylo pouze v Řecku, Rakousku a Portugalsku), bylo v praxi značně rozšířené. V současnosti šest zemí plánuje uplatňovat (nebo v případě Slovinska již uplatňuje) povinné dvojí uvádění cen na základě požadavků vnitrostátního práva. Přestože metodika se stát od státu liší, dvojí uvádění částek obvykle zahrnuje nejen ceny v maloobchodních prodejnách, ale též částky uváděné ve fakturách, účetních výkazech a souvisejících dokumentech. Celková doba trvání této povinnosti (a to jak před dnem zavedení eura, tak i po něm) se v jednotlivých zemích značně liší a pohybuje se od 8 měsíců v Litvě do 18 měsíců na Slovensku.

Dvojí uvádění cen by se zároveň mělo řídit přísnými pravidly, protože jinak by mohlo být kontraproduktivní nebo matoucí. Zejména by měl být používán pouze přepočítací koeficient a měla by se striktně dodržovat pravidla pro zaokrouhlování. Dvojí uvádění cen by mělo být jednoznačné, snadno identifikovatelné a zřetelně čitelné¹⁰. Uplatňování tohoto modelu bude záviset na povaze maloobchodního prodeje, typu prodávávaného výrobku, technických podmínkách a nákladech na úpravu stávajících systémů zobrazování cen a jiných peněžních částek.

Z požadavku na používání přepočítacího koeficientu vyplývá, že vnitrostátním právem uložená povinnost zajistit dvojí uvádění cen by měla v ideálním případě začít platit až poté, co Rada neodvolatelně stanoví přepočítací koeficient v souladu s čl. 123 odst. 5 Smlouvy o ES.

¹⁰ Viz též doporučení Komise ze dne 23. dubna 1998 týkající se dvojího uvádění cen a jiných peněžních částek (Úř. věst. L 130, 1.5.1998, str. 26).

Zahájení dvojího uvádění cen před tímto termínem je problematické, neboť předjímá nejen budoucí rozhodnutí Rady o zrušení výjimky vztahující se na příslušný členský stát, ale i samotný přepočítací koeficient. Použití zástupného kursu odlišného od neodvolatelně stanoveného přepočítacího koeficientu je kontraproduktivní, neboť může v mysli spotřebitelů vyvolat pochybnosti a zmatek.

Jakmile bude stanoven přepočítací koeficient, mělo by co nejdříve začít dvojí uvádění cen, aby se zákazníci mohli seznámit s novou měnou a zvyknout si na ni. V ideálním případě by tento proces měl trvat šest až dvanáct měsíců po dni zavedení eura. Poté by měl být ukončen, aby se předešlo jeho kontraproduktivně způsobené tím, že by oddaloval dokončení psychologického přechodu zákazníků na novou měnu. Ukončení období dvojího uvádění cen by tedy mělo být v optimálním případě naplánováno a oznámeno předem.

2.2.5. Nutnost dohody mezi maloobchodníky a spotřebiteli o stabilních cenách

Obavy z možného zvyšování nebo zneužívání cen jsou jednou z hlavních příčin nedostatku nadšení či přímo nedůvěry související v některých nových členských státech se zavedením eura. Přestože ze statistických údajů jasně vyplývá, že v zemích první vlny¹¹ byl dopad na ceny okrajový, veřejné mínění v mnoha zemích je stále opačného názoru a mezi vnímáním veřejnosti a skutečností existuje zřetelný rozdíl. Kromě objasnění této situace občanům by orgány státní správy v členských státech připravujících se na přijetí eura měly rozhodně učinit veškerá opatření nezbytná k posílení důvěry spotřebitelů. Některé země již například oznámily, že budou během období přechodu na euro aktivně monitorovat ceny a výsledky zveřejní.

Uzavření formálních dohod mezi maloobchodníky a spotřebiteli o dodržování cenové stability během přechodu na euro, např. formou kodexů chování, představuje v tomto ohledu zcela zásadní nutnost. Tyto dohody by měly být sjednány buď na vnitrostátní nebo případně na odvětvové úrovni za účasti příslušných spotřebitelských sdružení. Mimořádná užitečnost těchto dohod se projevila v průběhu první vlny přechodu na euro. Například v dubnu 2001 se zástupci maloobchodníků a podniků dohodli na úrovni EU na pravidlech chování během období přechodu na euro. Maloobchodníci se zavázali, že budou při veškerém uvádění dvojích cen striktně dodržovat pravidla pro přepočet a zaokrouhlování a slíbili, že přechodu na euro nevyužijí ke skrytému zvyšování cen. V souvislosti s první vlnou přechodu na euro bylo několik takových dohod uzavřeno i na vnitrostátní úrovni. Za pozornost stojí skutečnost, že Lotyšsko v současnosti plánuje kampaň „pocitivý obchodník“ v rámci několika opatření, jejichž cílem je zajistit poctivý přepočet cen i přesné zaokrouhlování a uvádění cen v eurech. Litevské podnikatelské a obchodní organizace budou podporovány v tom, aby přijaly kodex správné obchodní praxe, v němž by se zavázaly netěžít z přijetí eura zvyšováním cen. Na Slovensku se připravuje dobrovolný etický kodex v rámci dalších opatření zaměřených na posílení důvěry spotřebitelů.

2.2.6. Veřejná správa

Hlavní část příprav veřejného sektoru tvoří dva prvky: za prvé provedení opatření nezbytných k přijetí právních předpisů o zavedení eura, a za druhé změna stávajících právních předpisů s ohledem na jednotnou měnu. Příslušné návrhy právních předpisů jsou nyní připravovány na

¹¹ Podle Eurostatu (červen 2003) se odhadovaný celkový dopad pohybuje v rozpětí od 0,09 % do 0,28 %, http://epp.eurostat.cec.eu.int/cache/ITY_PUBLIC/2-18062003-AP/EN/2-18062003-AP-EN.HTML.

Kypru, v Estonsku, Lotyšsku, Litvě, na Maltě a na Slovensku. Při převodu peněžních částek uvedených ve stávajících právních předpisech, např. daňových předpisech nebo předpisech týkajících se sociálního zabezpečení, správních sankcí, odvodů a grantů, se v praxi osvědčilo upravit částku v eurech ve prospěch občanů, pokud se má za to, že je nutné zmírnit důsledky přechodu. Tím je možno vyhnout se tomu, aby měl přechod na euro dopad na inflaci, a tento postup poslouží jako dobrý příklad soukromému sektoru s ohledem na udržení stabilních cen.

Přechod účetních a IT systémů veřejné správy na euro musí být pečlivě připraven. Většina zemí připravila časový harmonogram s cílem sledování postupu převedení svých kritických systémů. Podobně jako soukromé podniky by i veřejná správa měla zajistit dvojí uvádění cen a dalších peněžních částek, například na výplatních páskách státních zaměstnanců, ve fakturách a oznámeních státních podniků, v oblasti plateb sociálního zabezpečení atd.

Všechny dotčené členské státy by se měly postarat o to, aby byly pro naplánování a realizaci přechodu na euro, včetně informačních a komunikačních činností, vyčleněny potřebné rozpočtové i lidské zdroje.

Proces výběru motivů národní strany budoucích euromincí byl v Estonsku, Litvě a Slovinsku dokončen již v roce 2005 a Slovensko výběr motivů právě dokončuje (viz Přílohu 4).

Přestože přechod na euro spadá do výlučné kompetence jednotlivých členských států, výměna informací a zkušeností členským státům v jejich přípravách významně pomáhá. Komise pro tyto účely ustavila síť veřejné správy, která představuje fórum pro národní úředníky veřejné správy odpovídající za přechod na euro ve svých zemích. Tato síť rovněž staví na zkušenostech nasbíraných v průběhu první vlny přechodu na euro.

2.2.7. Komunikační činnosti

Estonsko, Litva a Slovinsko své komunikační strategie k euru přijaly již v roce 2005 a dne 8. listopadu 2005 podepsaly s Komisí dohody o partnerství. Poté tyto země zahájily komunikační kampaň zahrnující nejrůznější činnosti věnované euru, např. internetové stránky, publikace, loga, bezplatné telefonní linky atd. Kypr a Malta své komunikační strategie dokončily v dubnu 2006 a dohody o partnerství s Komisí uzavřely dne 5. května 2006. Lotyšsko a Slovensko předložily první návrhy komunikačních strategií. Polsko, Česká republika a Maďarsko doposud nezačaly s plánováním informačních a komunikačních činností.

V rámci těchto partnerství Komise podporuje nejrůznější činnosti vnitrostátních orgánů státní správy, např. publikace, mediální kampaně, propagační materiály, konference a semináře, průzkumy veřejného mínění atd. Vnitrostátní komunikační kampaně by měly být spuštěny s dostatečným předstihem před zavedením eura a měly by trvat ještě několik měsíců po skončení období dvojího oběživa. Vedle partnerství Komise nadále podporuje i twinningové programy, v jejichž rámci se členské státy eurozóny dělí o zkušenosti s členskými státy, které se na přijetí eura teprve připravují. V současnosti probíhá realizace sedmi samostatných twinningových projektů mezi novými členskými státy EU a zeměmi eurozóny.

Konaly se různé veřejné akce, např. konference (např. 17. března 2006 v Lublani) a výstavy o zrodu a vývoji euromincí (Litva a Rakousko); v průběhu tohoto roku budou následovat podobné výstavy ve Slovinsku, Lotyšsku a na Kypru. V Bruselu a ve Frankfurtu a v hlavních městech Slovinska, Estonska a Litvy se konaly semináře pro novináře.

2.2.8. Závěr

Obecně lze konstatovat, že země usilující o přijetí eura v roce 2008 nutně musí urychlit své přípravy, což platí zejména pro Kypr, který doposud oficiálně nepřijal vnitrostátní plán přechodu na euro a pro Maltu, která tak učinila teprve nedávno. Navíc je třeba většinu vnitrostátních plánů přechodu na euro v řadě ohledů posílit. Zejména by v počáteční fázi měly být mezi maloobchodníky a spotřebiteli uzavřeny dohody zamezující růstu cen během přechodu na společnou měnu. Tyto kodexy chování by měly zřetelně upravovat poctivou tvorbu cen a dvojí uvádění cen. Dvojí uvádění cen by se mělo ve všech případech a za všech okolností důsledně řídit určitými normami (zejména jde o používání přepočítacího koeficientu a o jednoznačné, snadno identifikovatelné a zřetelně čitelné zobrazení cen).

3. STAV VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ V NOVĚ PŘISTOUPIVŠÍCH ČLENSKÝCH STÁTECH

Výsledky průzkumu veřejného mínění Eurobarometr v nově přistoupiivších členských státech, který proběhl v dubnu 2006¹², ukazují relativní zlepšení vnímání eura veřejností. Současně také potvrzují, že většina občanů má stále pocit, že jsou o euru špatně informováni, což dále potvrzuje skutečnost, že téměř polovina občanů v nových členských státech má obavy, že se v důsledku zavedení eura zvýší v jejich zemi inflace.¹³ Počet respondentů, kteří se obávají zvýšení cen během přechodu, rovněž zůstává vysoký. V tabulce 3 je uveden přehled vývoje veřejného mínění o euru v dotčených zemích od prvního průzkumu veřejného mínění Eurobarometr provedeného v září 2004. V příloze 5 jsou uvedeny hlavní výsledky posledního průzkumu.

Tabulka 3

Průměrný podíl respondentů v nově přistoupiivších členských státech ...	Eurobarometr Duben 2006	Eurobarometr Září 2005	Eurobarometr Září 2004
... očekávajících pozitivní důsledky zavedení eura v jejich zemi	52%	38%	44%
... kteří jsou osobně rádi, že euro nahradí nebo by mohlo nahradit národní měnu	48%	36%	42%
... kteří mají dojem, že jsou o euru dobře informováni	37%	32%	34%
... kteří se domnívají, že zavedením eura se zvýší inflace	46%	48%	48%
... kteří se obávají, že během přechodu na euro bude docházet k bezdůvodnému zvyšování cen	74%	75%	71%

¹² http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl183_en.pdf.

¹³ Tyto obavy jsou v rozporu se statistickými údaji o ročních mírách inflace v eurozóně, které od zavedení eura v roce 1999 dosud nikdy nepřekročily 2,4 %.

ANNEX 1 - Preparations at Community level

1. Community legal framework

Having regard to the Commission's proposal¹⁴ for amending Council Regulation (EC) No 974/98 on the introduction of the euro¹⁵, the Council has adopted Regulation (EC) No 2169/2005 on 21 December 2005.¹⁶ The amended Regulation now includes the rules for the introduction and the use of the euro in Member States adopting the euro after 2006.

Building on the provisions governing the initial establishment of the euro area, the revised rules allow for two new changeover scenarios in addition to the transitional period scenario¹⁷ applicable for the first-wave euro-area Member States: Member States can now also opt for a “big bang” scenario or a “big bang” scenario combined with a “phasing-out” period. Under the “big bang” scenario the introduction of the euro as the currency and the introduction of euro banknotes and coins coincide. This scenario allows for a more expeditious changeover to the euro now that euro banknotes and coins are widely available. Yet, this approach imposes rigorous timing requirements which might not in all cases be met by the economic actors. The “big bang” scenario combined with a “phasing-out” period thus offers a more gradual phasing out of the national currency by providing some scope for continuing to refer during a limited period to the national currency units in newly created legal instruments.¹⁸

In addition, the amended Regulation introduces binding rules on the exchange free of charge of national banknotes and coins during the changeover period by credit institutions in Member States which will adopt the euro. The rules for the adoption of the euro by the first-wave euro-area Member States and Greece did not contain a comparable obligation, although such practice was recommended by the Commission.¹⁹

2. Euro banknotes and coins

Euro-area entrants can start producing euro banknotes and coins as soon as the Council lifts the Member State's derogation. However, as far as euro banknotes are concerned, the ECB has decided that these countries will be able to borrow the necessary volumes of euro banknotes from the Eurosystem and, as part of the pooling arrangement, pay them back after the changeover with euro banknotes produced by their own supply arrangements.

Regarding the preparations for the start of the coin production by future euro area entrants, meaningful progress has been made since November 2005. While a future euro area Member States may only start producing euro coins once its derogation has been lifted, a number of preparatory tasks – including the production of limited quantities of test coins – may be

¹⁴ COM(2005) 357.

¹⁵ OJ L 139, 11.5.1998, p. 1. This Regulation was amended in order to allow Greece to join the euro area in 2001 by Regulation (EC) No 2596/2000 (OJ L 300, 29.11.2000, p. 2).

¹⁶ Council Regulation (EC) No 2169/2005 of 21 December 2005 amending Regulation (EC) No 974/98 on the introduction of the euro (OJ L 346, 29.12.2005, p. 1).

¹⁷ The transitional period is a period of three years at most beginning on the euro adoption date and ending on the date on which euro banknotes and coins acquire the status of legal tender in a given Member State.

¹⁸ For further details see Torsten Schäfer, Occasional Paper "The Legal Framework for the Enlargement of the Euro Area", http://www.ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasionalpapers_en.htm.

¹⁹ Cf. Commission Recommendation of 11 October 2000 on measures to facilitate the preparation of economic operators for the changeover to the euro (OJ C 303, 24.10.2000, p. 6).

carried out before this time. In the framework of their preparations for future euro coin production, Estonia, Lithuania and Slovenia have signed Memoranda of Understanding with the Member States of the euro area and the European Commission in January and February 2006, respectively. The Commission subsequently transferred the required copyrights, and the national mints transferred the available minting tools for the common sides of the euro coins, to the three Member States concerned. Cyprus has recently requested the signing of such a Memorandum of Understanding.

On 7 June 2005, at the initiative of the Commission, the Ecofin Council had decided that the common sides of the 1- and 2-euro and the 10-, 20- and 50-cent coins, which currently depict the EU before it was enlarged from 15 to 25 Member States, should be modified in order to represent Europe as a whole. Following this decision, the necessary design and technical work is currently being finalised so that new euro area entrants can strike and issue euro coins with the new common side already from 2007.

New common sides of the 1- and 2-euro coins and of the 10-, 20- and 50-cent coins

3. Communication activities

The European Commission continued to implement its communication activities on the euro and EMU in close cooperation with Member States and other Community institutions. Helping the new Member States intending to introduce the euro in 2007 or 2008 in their communication campaigns still constitutes the main priority.

The Commission also developed during the last 6 months a number of activities linked to the enlargement of the euro area, such as opinion polls, surveys and studies.²⁰ Moreover, brochures and posters for the general public²¹, a website dedicated to the euro²² and promotional material were made available.

To ensure an easy recognition of its information products, a visual identity has been developed for all communication products and activities on the euro and EMU financed under the PRINCE programme and developed by the Commission or a Member State under a partnership agreement with the Commission.

²⁰ http://europa.eu.int/comm/public_opinion/index_en.htm.

²¹ http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/general/general_en.htm.

²² http://europa.eu.int/comm/economy_finance/euro/our_currency_en.htm.

ANNEX 2 – List of relevant changeover characteristics

The table below provides an overview of certain relevant changeover characteristics in each Member State concerned. It is solely based on officially approved and publicly available information and does therefore not reflect preparations which are still under way. It should be noted that the state and degree of progress of preparations should be assessed in the context of the target date, as preparations tend to step up with the proximity of the changeover.

X: Officially approved/ established and published
(in particular in the national changeover plan)

	CZ	EE	CY	LV	LT	HU	MT	PL	SI	SK	SE
Changeover plan											
National target date	X	X	X	[X]	[X]	X	X		X	X	
National Changeover Plan		X		X	X		X		X	X	
National Changeover Committee	X	X	X	X	X		X		X	X	
Cash Changeover details											
Type of scenario		X	X	X	X		X		X	X	
Length of dual circulation period		X	X	X	X		X		X	X	
Exchange at commercial banks after dual circulation period		X	X	X	X		X		X	X	
Exchange at central bank after dual circulation period		X	X	X	X		X		X	X	
Frontloading of financial institutions		X		X	X		X		X	X	
Sub-frontloading of retailers		X		X	X		X		X	X	
Sub-frontloading of the general public		X ²³									
Deferred debiting					X						
Piggy coin operations ²⁴		X			X						
Arrangements for extended bank opening hours around €-day											
ATMs dispensing euro only as from €-day		X		X	X		X		X	X	
Denominations of notes in ATMs specified		X							X		
Transport and storage for euro cash		X									
Transport and storage for legacy cash		X		X							
Change only given in euro by retailers as from €-day		X	X		X				X	X	
Euro coins kits for retailers							X		X		
Euro coins kits for the general public							X		X		
Design of national side of the euro coins		X	X		X				X	X	
Supply arrangements for euro coins		X							X		

²³ Exchange at banks at the conversion rate without service fees.

²⁴ This term refers to campaigns encouraging citizens to deposit hoarded cash with banks well in advance of the changeover to the euro.

	CZ	EE	CY	LV	LT	HU	MT	PL	SI	SK	SE
Further changeover details											
Necessary adaptations of national law identified		X		X	X				X	X	
Dual display of prices before €-day		X		X	X				X	X	
Dual display of prices after €-day		X		X	X				X	X	
Dual display of utility bills		X							X	X	
Dual display of civil servants' wages											
Voluntary dual display of prices		X			X		X			X	
Agreements on price stability or fair pricing				X	X						
Price monitoring projects		X		X	X		X			X	
Training for cash handlers		X		X			X			X	
Accounting adaptations		X		X						X	
Share capital conversion		X					X			X	
Rounding rules in legislation		X							X	X	
Evaluation of the costs involved for the public sector											
Twinning agreement			X		X	X	X	X	X	X	
Communication activities											
Communication strategy		X	X	X	X		X		X	X	
Partnership agreement		X	X		X		X		X		

ANNEX 3 – Table: State of practical preparations (June 2006)

	Czech Republic	Estonia
Changeover plan		
National target date for euro adoption	1 January 2010 ^(*) (* Preliminary date)	1 January 2008
National co-ordinating institution	On 23 November 2005 the Deputy Minister of Finance has been appointed as the National Coordinator of the Euro Introduction. The National Co-ordination Group on Euro Introduction was established and had its first meeting on 20 February 2006. Consequently six Working Groups were established for particular areas of the euro preparatory activities.	The National Changeover Committee, chaired by the Secretary General of the Ministry of Finance, was created on 27 January 2005.
(Approved) National Changeover Plan	The Czech Republic's Euro Accession Strategy was approved by the Government in October 2003: http://www.cnb.cz/euro_index.php The Institutional Arrangements for Introduction of the Euro in the Czech Republic were approved by Government on 23 November 2005. The National Changeover Plan will be submitted to the government by the end of December 2006.	First draft of euro adoption plan was approved by the government on 1 September 2005: http://www.fin.ee/index.php?id=13324 4 th version of Estonia's National Changeover Plan, approved by the National Changeover Committee on 18 May 2006 http://euro.eesti.ee/EU/Prod/Euroveeb/Main_Page/left_menu_content4748/Changeover_to_the_euro_in_Estonia/europlan_en.jsp
Changeover details		
Type of scenario	Under consideration – proposal to be submitted to the government by the end of August 2006.	"Big bang"
Dual circulation period		2 weeks
Exchange of national banknotes and coins		Banknotes and coins: Commercial banks at least 6 months after €-day free of charge, some branches 12 months. Central Bank indefinitely, free of charge.
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins		Campaign for collection of coins before €-day planned; credit institutions are recommended to launch early cash deposit campaigns.
Frontloading and sub-frontloading		Frontloading 2 months before €-day; sub-frontloading by credit institutions to major clients 1 month before €-day (precondition: no distribution to general public before €-day). Banks will offer to change kroons into euro banknotes at the conversion rate and without a service fee at least one month prior to €-day.
ATMs issuing euro only		All ATMs will dispense euro only within 48h as of €-day.

Change in euro only		In general, change will be given in euro, but the possibility of giving change in kroons remains for the dual circulation period
Dual display of prices		Compulsory: 6 months before and after €-day.
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with retailers)		Monitoring of the prices of certain frequently consumed goods and services under the supervision of the Ministry of Economic Affairs and Communications.
Adaptation of national law	Methodology and legislative analysis for national law adaptation is being prepared in the framework of the Working Group for Legislation of the National Co-ordination Group on the Euro Introduction.	Act on the Introduction of the Euro ("umbrella law") and amendments to the Business Code are expected to be passed to the parliament by September 2006.
Euro banknotes and coins		
Design of the national side	Competition under consideration.	Design selected and published in December 2004.
Nr of different coin designs		1 design.
Coin supplier	Not decided yet. The current coin supplier, the Czech Mint, is an independent division of Jablonex Group a.s.; the Czech Mint is connected with the National Bank by business contracts based on tender procedures.	Coins to be minted abroad; following an international tender euro coins will be minted by the Mint of Finland.
Estimation on the need for banknotes and coins	230 million banknotes and 950 million coins.	150-200 million coins.
Communication activities		
Communication strategy	Under preparation within the framework of the Working Group for Communication.	Endorsed by the National Changeover Committee on 21 June 2005 and updated on 18 May 2006.
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Government/Ministry of Finance; Central Bank		www.euro.eesti.ee , launched in January 2006.
Partnership agreement		Signed 8 November 2005.
Other issues		
ERM II entry		28 June 2004
Twinning agreement		

STATE OF PRACTICAL PREPARATIONS (June 2006)

	Cyprus	Latvia
Changeover plan		
National target date for euro adoption	1 January 2008	1 January 2008 (under revision)
National co-ordinating institution	Joint coordination by the Minister of Finance and the Central Bank of Cyprus, established on 29 December 2004.	The Steering Committee for the preparation and coordination of the euro changeover was established on 18 July 2005.
(Approved) National Changeover Plan	The National Changeover Plan has been approved by the National Advisory Committee on 29 March 2006. Still to be approved by the Council of Ministers.	The Cabinet of Ministers of the Republic of Latvia has approved the Action Plan for Implementation of the Single European Currency of the on 1 November 2005, and the first draft of Latvia's National Euro Changeover Plan on 28 February 2006 (Government order No.148, 6 March 2006).
Changeover details		
Type of scenario	"Big bang" envisaged	"Big bang"
Dual circulation period	1 month envisaged	1 month
Exchange of national banknotes and coins	It is envisaged that the Central Bank will exchange banknotes for 10 years and coins for 2 years. Banks will exchange national banknotes and coins for euro, free of charge, at least for the amount of € 1.000 for banknotes and € 50 for coins, for a period of 6 months after €-day.	Commercial banks, currency exchange offices and post offices for 6 months after €-day free of charge; the Bank of Latvia will exchange without time limit free of charge.
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins	Campaign envisaged around September 2007 encouraging people to use hoarded cash or deposit it with banks.	Not envisaged due to the high nominal value of coins in Latvia and their intensive use in day-to-day payments.
Frontloading and sub-frontloading	Envisaged from November to December 2007.	Frontloading to banks starts on 1 December 2007, sub-frontloading on 15 December 2007 (precondition: euro banknotes and coins may not be publicly circulated before €-day).
ATMs issuing euro only	Arrangements with banks on this issue are currently being worked out with the aim to have all ATMs dispensing small denominations (10€ and 20€) from €-day	As of 1 January 2008 ATMs will dispense euro banknotes only.
Change in euro only	It is planned that the retail sector will be frontloaded with euro coins so as to give change in euro only as from €-day, to the extent possible.	After the end of the dual circulation period.
Dual display of prices	Starting one month after the abrogation of the derogation, until six months after the adoption of the euro (preliminary period).	Compulsory three months before and one year after €-day.
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with		Monitoring of price developments in retail trade, verification procedure on the accuracy of price displays

retailers)		and "fair trader" campaign envisaged.
Adaptation of national law	A draft "umbrella law" for the adoption of the euro in Cyprus is currently being prepared; the law is planned to be adopted at the end of 2006.	"Umbrella law" on basic provisions for the introduction of the euro in Latvia is currently being prepared. All ministries are involved in the review of national legislation to identify the necessary amendments and required new legislative acts.
Euro banknotes and coins		
Design of the national side	Will be submitted to the Council of Ministers for final approval shortly.	In process.
Nr of different coin designs	3 designs.	4 designs.
Coin supplier	Coins to be minted abroad at approved national and/or private mints, through tender procedures.	Coins to be minted abroad. Tender for production of coins will be organised after design finalisation.
Estimation on the need for banknotes and coins	79 million banknotes (value € 1730m), 545 million coins (value € 147,4m).	87 million banknotes and 300 million coins.
Communication activities		
Communication strategy	A Comprehensive Strategic Communication Plan for the Adoption of the Euro in the Republic of Cyprus, approved by the Council of Ministers on 5 April 2006.	"Communication strategy for the euro changeover in Latvia" approved by the Steering Committee of Latvia's euro implementation project on 12 April 2006.
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Ministry of Finance/Government; Central Bank	www.euro.cy , activated on 31 May 2006 as part of the communication campaign official kick-off event.	Planned euro changeover website: www.euro.lv . Updated information on the euro changeover process is available on the website of the Ministry of Finance: http://www.fm.gov.lv/page.php?id=105 .
Partnership agreement	Signed on 5 May 2006.	Planned to be signed in 2006.
Other issues		
ERM II entry	2 May 2005	2 May 2005
Twinning agreement	Between IE – MT – CY: communication and information strategy (finalised); between GR – CY: technical issues related to the changeover.	

STATE OF PRACTICAL PREPARATIONS (June 2006)

	Lithuania	Hungary
Changeover plan		
National target date for euro adoption	1 January 2007 (under revision)	1 January 2010
National co-ordinating institution	Commission for the Coordination of the Adoption of the Euro in Lithuania, established on 30 May 2005.	Preparatory work is ongoing in the Ministry of Finance and Magyar Nemzeti Bank (central bank of Hungary).
(Approved) National Changeover Plan	The first version of the National Changeover Plan was approved by the government on 29 September 2005. The draft second version of the National Changeover Plan, dated April 2006, was published: http://www.finmin.lt/notes_images/web/stotis_inf.nsf/0/80C39F584F795D97C22570AD0054C826/\$File/LT%20Changeover%20plan_en.pdf	
Changeover details		
Type of scenario	"Big bang".	"Big bang" with possible phasing out features.
Dual circulation period	15 days.	1 month.
Exchange of national banknotes and coins	Commercial banks: free of charge during 60 days after €-day. Central bank: free of charge for an unlimited period.	Credit institutions and post offices: at least during dual circulation period. Magyar Nemzeti Bank: in case of banknotes for 20 years and in case of coins for 5 years after the end of dual circulation period.
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins	Consumers will be encouraged to deposit cash with banks as early as possible.	
Frontloading and sub-frontloading	Frontloading of euro banknotes to commercial banks one month before €-day at the latest and of euro coins three months before €-day at the latest. Sub-frontloading of euro banknotes and coins to retailers in December 2006.	
ATMs issuing euro only	As from €-day ATMs will dispense euro banknotes.	
Change in euro only	Recommendation to give change in euro only.	
Dual display of prices	Compulsory: 120 calendar days before €-day until 120 days after €-day; voluntary: recommendation to use dual display as early as possible after the adoption of the conversion rate.	
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with retailers)	Business organisations will be encouraged to adopt a Code of Good Business Practice (on correct conversion, no price increases etc.); enterprises committing themselves will be	

	authorised to use the special logo of the Code.	
Adaptation of national law	<p>Draft Law on the Adoption of the Euro has been prepared (rules on conversion and exchange of the litas to the euro, withdrawal of litas from circulation, publication of the images of notes and coins, redenomination of securities, dual display of prices etc.). The law will be adopted after decision on the abrogation of the derogation.</p> <p>All existing legal acts that need to be adapted with a view to the euro have been identified by December 2005. The necessary amendments will be adopted by 1 December 2006. This does not include replacing references to the litas with references to the euro, which will be carried out after the adoption of the euro in Lithuania.</p>	
Euro banknotes and coins		
Design of the national side	Approved.	
Nr of different coin designs	3 designs.	
Coin supplier	Lithuanian Mint.	National Mint.
Estimation on the need for banknotes and coins	Estimation of 118 million banknotes and 290 million coins has been made on the condition that the euro will be introduced on 1 January 2007.	0,5 billion banknotes and 1 billion coins.
Communication activities		
Communication strategy	"Public information and communication strategy on the adoption of the euro of Lithuania" was approved by the government on 29 September 2005.	
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Ministry of Finance/Government; Central Bank	Websites of the Bank of Lithuania (www.lb.lt) and of the Ministry of Finance (www.finmin.lt). National website planned as from EU Council decision on the abrogation of the derogation.	
Partnership agreement	Signed on 8 November 2005.	
Other issues		
ERM II entry	28 June 2004	
Twinning agreement	<p>Between NL – SI – LT: communication and information strategy;</p> <p>between BE – LT on tax-related question;</p> <p>between BE – LT on departmental management related to the changeover.</p>	Between AU – HU: communication and information strategy (finalised).

STATE OF PRACTICAL PREPARATIONS (June 2006)

	Malta	Poland
Changeover plan		
National target date for euro adoption	1 January 2008	
National co-ordinating institution	Two Committees appointed on 13 June 2005: a Steering Committee and a National Euro Changeover Committee (NECC) reporting to it.	Inter-institutional working group Ministry of Finance – national central bank.
(Approved) National Changeover Plan	The Second Updated Master Plan for the Euro Changeover in Malta was adopted by the government on 12 June 2006 http://mfin.gov.mt/image.aspx?site=NECC&ref=Master%20Plan%20	
Changeover details		
Type of scenario	"Big bang" with a phasing out period.	
Dual circulation period	January 2008.	
Exchange of national banknotes and coins	It is planned that, as from 2 January 2008, credit institutions will start accepting the exchange of Maltese lira notes into euro notes and coins, free of charge for their clients and up to a 'household amount' of Lm 250 for non-bank clients. In both cases free exchange is planned to be provided until the end of March 2008. The Central Bank of Malta will continue to exchange all Maltese lira coins and notes, subject to anti-money laundering regulations, for two years and ten years respectively after the end of the dual circulation period.	
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins	A de-hoarding campaign will be initiated at national level as from September 2006.	
Frontloading and sub-frontloading	Frontloading to banks is planned to start from late October/early November 2007 and sub-frontloading by credit institutions is planned to start from 17 th December 2007.	
ATMs issuing euro only	Planned as from 1 January 2008.	
Change in euro only	Planned as from 1 January 2008.	
Dual display of prices	Voluntary dual display of prices is planned to start between January 2007 and June 2007 and to end on 30 June 2008.	
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with retailers)	Presently in consultation within the NECC for the establishment of a Retailers Euro Changeover Best Practice Initiative (RECBPI). The RECBPI provides for the conclusion of formal agreements in which retailers voluntarily commit themselves towards best practices that	

	ensure price fairness, transparency and stability and that assist the consumers to become familiar with the new currency. The needs of vulnerable persons are taken into account. A Euro Observatory on the basis of EC Recommendation 98/288/EC is in the process of being set up.	
Adaptation of national law	The draft Euro Adoption Bill 2006 ("umbrella law") is currently being debated in Parliament.	
Euro banknotes and coins		
Design of the national side	Public consultation process for the selection of the designs for the national side of the euro coins launched on 14 January 2006; its initial phase lasted until 29 January 2006. The second and final phase of the process was completed by 9 June 2006.	Public survey.
Nr of different coin designs	3 designs.	
Coin supplier	Coins to be minted abroad by national mints.	National Mint.
Estimation on the need for banknotes and coins	Estimated 43 million euro notes. Estimated 108 million euro coins.	Between 4 and 5 billion coins.
Communication activities		
Communication strategy	"Multi-annual communication strategy in preparation for the adoption of the euro (2006-2008)" adopted by the Steering committee for the adoption of the euro on 19 April 2006. The NECC has prepared a detailed action plan for 2006 and 2007 including a significant information campaign reaching specific target groups including consumers, the business community, children, the elderly and vulnerable groups. It has recruited a team of information officers to assist the general public and has also launched a national helpline to assist the different target groups.	
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Government/Ministry of Finance; Central Bank	http://www.euro.gov.mt	
Partnership agreement	Signed on 5 May 2006.	
Other issues		
ERM II entry	2 May 2005	
Twinning agreement	Between IE – MT – CY: communication and information strategy (finalised).	Between DE – PL: communication and information strategy and practical issues.

STATE OF PRACTICAL PREPARATIONS (June 2006)

	Slovenia	Slovakia	Sweden
Changeover plan			
National target date for euro adoption	1 January 2007	1 January 2009	Not yet decided.
National co-ordinating institution	The Coordinating Committee for Technical Preparations to Introduce the Euro was created in July 2004.	Ministry of Finance	
(Approved) National Changeover Plan	A Masterplan for the Euro Changeover was approved in January 2005. First update adopted by the government on 2 February 2006. Both documents are available on: http://www.bsi.si/en/publications.asp?MaId=717 .	The National Changeover Plan was approved on 6 July 2005: http://www.nbs.sk/ZAKLNBS/PUBLIK/BROZURY/NARPLAN.PDF (Slovak) http://www.nbs.sk/ZAKLNBS/PUBLIK/BROZURY/NARPLANA.PDF (English).	
Changeover details			
Type of scenario	"Big bang".	"Big bang".	
Dual circulation period	1 January to 14 January 2007.	16 days.	
Exchange of national banknotes and coins	Commercial banks will exchange banknotes and coins free of charge until 1 March 2007; Banka Slovenije will exchange tolar banknotes without time limit free of charge, and tolar coins until 31 December 2016.	Commercial banks exchange banknotes until end 2009 and coins until June 2009 (free of charge). The Central Bank exchanges banknotes without time limit and coins for 5 years.	
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins	A campaign of the banking sector is planned for the rapid withdrawal of national banknotes and coins.		
Frontloading and sub-frontloading	Frontloading of coins to banks as of 1 September 2006, of banknotes as of 11 December 2006; sub-frontloading of coins as of 1 December 2006, of banknotes as of 11 December 2006; coin starter kits for the general public as of 15 December 2006.	One to four months prior to €-day.	
ATMs issuing euro only	ATMs will only dispense € 10 and € 20 banknotes as of €-day.	As of €-day ATMs will issue euro only.	
Change in euro only	Change will be given in euro only as of €-day.	Change will be given in euro only.	
Dual display of prices	Compulsory from 1 March 2006 till 30 June 2007.	Compulsory: from one month after fixing of conversion rate till one year after euro adoption. Voluntary: for further 6 months.	
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with retailers)	Price Watch Project: The Consumer Association of Slovenia is monitoring price developments in the retail sector for specific goods and services in co-operation with the Statistical Office of	Evolution of prices in 2008 and 2009 will be closely monitored; consumers will be informed of the results; consumers can raise complaints to supervisory bodies or apply to the courts; voluntary ethical code is prepared	

	the Republic of Slovenia and will publish the names of retailers who increase prices excessively.	with retailers and entrepreneurs.	
Adaptation of national law	The draft Introduction of the Euro Act has been sent to the ECB for consultation on 3 May 2006. Amendments to the Salary Tax Act have been adopted in December 2005; amendments to the Bank of Slovenia Act, to the Payment Transactions Act, to the Misdemeanours Act and to the Companies Act have been adopted in April 2006. A draft amendment to the Collateralisation Act has been submitted to the parliament in April 2006.	"Umbrella law" planned to be adopted by 1 January 2008. The necessary amendments to existing legislation have been identified by January 2006 and are envisaged to be adopted in 2008 at the latest.	
Euro banknotes and coins			
Design of the national side	Approved.	Final design of the national side for the euro coins was chosen by public tender followed by an opinion poll and announced in December 2005.	
Nr of different coin designs	8 designs.	3 designs.	
Coin supplier	Coins to be minted by national mints abroad; the Mint of Finland has been chosen as producer of euro coins.	National Mint.	
Estimation on the need for banknotes and coins	94 million banknotes and 234 million coins.	400 million coins.	
Communication activities			
Communication strategy	Endorsed by Bank of Slovenia on 19 May 2005 and by the government on 2 June 2005.	Communication strategy on the euro introduction in the Slovak Republic is part of the National Changeover Plan.	
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Government/Ministry of Finance; Central Bank	National website on euro changeover: http://www.evro.si , activated on 15 February 2006. Special section on the euro on the webpage of Bank of Slovenija: http://www.bsi.si . Toll-free phone line: 080 2002 (Evrophon).	http://euro.vlada.gov.sk ; http://www.euromena.sk .	
Partnership agreement	Signed on 8 November 2005		
Other issues			
ERM II entry	28 June 2004	28 November 2005	
Twinning agreement	Between NL – SI – LT: communication and information strategy.	Between AU – SK: communication and information strategy; Between BE – SK: technical issues related to the changeover.	

ANNEX 4 - Euro coins designs of the future national sides of Slovakia

2-euro coins

1-euro coin

50-cent coin

20-cent coin

10-cent coin

**Copper plated coins
(1-,2- and 5-cent coins)**

ANNEX 5 - State of public opinion in the recently acceded Member States

The European Commission recently commissioned a new Eurobarometer survey on the public opinion in the recently acceded Member States concerning citizens' attitudes to and knowledge on the introduction of the euro. Gallup Europe conducted this survey in April 2006. This was the third such Eurobarometer survey after September 2004 and 2005, again polling over 10,000 citizens.

1. The perception and support for the single currency improved

The overall perception and support for the euro has markedly improved, even exceeding the more favourable levels of September 2004, thus probably reflecting the improved general climate in Europe over the last months. The consequences of the introduction of the euro for the country and on personal level are deemed much more positive: 52% think that the euro would be rather or very positive for the country and 46% on personal level, with the support being highest in Slovenia (58% and 53% respectively). In the perception of people, the overall environment has become more in favour of their country joining the euro area. However, the level of support varies widely among countries. The population in the three Baltic States are the least happy about the forthcoming replacement of their national currency.

2. The knowledge about the euro remains mixed

Respondents in the recently acceded Member States are relatively familiar with the common currency: most people have seen euro banknotes (80%) or euro coins (75%), although much less used them already (45% and 41% respectively). This level of information is essentially unchanged relative to last year. As in the past, Slovenes are most familiar with the euro banknotes and coins. The usage of the euro has slightly increased but varies widely between countries. However, only a minority (46% for banknotes and 41% for coins) is able to correctly identify whether or not the designs differ between countries.

The knowledge among the general public about the framework conditions for euro adoption has not improved. Only 38% (unchanged since September 2005) are able to indicate the correct number of euro-area Member States. While all new Member States are expected to join the euro area in due time, a significant majority (69% compared with 58% in the previous survey) believes that their country can choose whether or not to introduce the euro. Opinions on the expected date of euro introduction seem to converge with a realistic assessment of the national target dates.

3. Citizens want to be informed early on

According to the survey, more people feel well-informed than in the previous survey (37% relative to 32%), most notably in Slovenia, suggesting that the communication efforts on European and national level are starting to bear fruit. However, the majority of citizens (60%) still consider themselves not very or not at all informed. The perceived level of information is disappointingly low in some countries with more imminent national target dates for euro introduction such as Latvia, Malta, Estonia and Cyprus. Respondents confirmed previous results that early information on the introduction of the euro is appreciated.

As regards the source of information on the euro, the current survey confirms that people trust above all National Central Banks (77%), followed by the European Institutions (70%). As regards the channels, strongest preference is expressed for traditional media (TV, papers,

radio) but also internet, and banks even though the use of bank services is still relatively low in some of these countries. Most citizens identify practical information as the preferred topics for the national campaigns e.g. the conversion rate (93%) and the changeover scenario (90%). 92% seek information on how to avoid price abuses. The current survey confirms that the dual display of prices (86%) and amounts on bills and invoices (76%) is judged the most essential tool for preparing the population for the new scale of values.

4. People's expectations and fears regarding the adoption of the euro are subdued

The picture in this respect is somewhat mixed and contradictory. Expectations towards the euro as an international currency and towards the role of Europe in the world are increasingly positive. Concerns about the loss of control over economic policy or the loss of national identity are lowering. A broad and increasing majority expects tangible benefits for daily life like for travelling and price transparency.

Since the introduction of the euro in 1999, prices have been stable and inflation rates in the euro area did not exceed 2.4% p.a. Surprisingly, most citizens in the new Member States (46%) fear that the introduction of the euro will increase inflation in their country. Albeit rising, the share of those who believe that the euro might help to maintain price stability remains low at 29%.